

F O A I E

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 19.

Duminescá 11. Maii.

1841.

ZIDIREA OMЪЛЪИ.

(О повесте поетикъ)

Дѣтъ асемънареа пемъриторилор дѣмнезеи алкътъи Прометеѣ довъ кипъри дин лѣт: фѣптѣри прекъм дндръснеде дптокма ши фръмоасе. Къ комплъчѣреа зпѣи ziditorѣ привѣ ел ла фѣптѣриле сале, — ши де тодѣ зеи с'а рѣгат, ка къ дарѣриле сале съ ле дмподовѣскъ; — дндатъ ачи аѣ фост пемъритоареле дѣхѣри, мпръндѣсе де осевителе фѣптѣри — а дѣмнезеескъ лѣи Тѣтан.

Сѣи дмподовѣм фѣешкаре къ дарѣла сѣѣ! — зисъ жоѣ — ши атѣнсъ къ пѣтѣрника са дреантъ пентѣл кипълѣи, се рѣдикъ пентѣл сѣѣ тѣна лѣи ши вѣацѣ а сѣврат днчет ши песѣмдѣте прѣн вѣеле лѣи. Вѣереа къ о дѣлче зѣмѣре а прѣвѣт ла вѣедѣиторѣл омѣ, ши чеа дѣн лѣнтрѣ де жоѣ датъ, аскънсъ вѣацѣ а днченѣт а стрѣлъчи дн окѣ, дн розеле обрзѣлѣи, пе дналта фрънте ши се дмтѣлѣи прѣн мѣшкареа мѣдѣлърилор.

„Io iam dat cѣмдѣре!“ стрѣгъ къ версѣ трѣмфѣторѣ зѣна фръмседелор. —

Мѣперва сѣрѣтъ фрънтеа омѣлѣи, — ю къ скѣнтѣе дѣн дѣмнезеи: къ днделѣпчѣне 'лам дѣрѣит' — а зисъ къ о дѣнѣ

маѣстатикъ. Фрънтеа омѣлѣи а фѣкѣт креде де а кѣцетелор: дндатъ прѣвѣ къ окѣ маѣ влѣнзѣи ши маѣ фръмоши, — ши къ амѣраре ѣаѣ арѣнкат дмпреѣѣр ла чеата зеилор, че дл днкънѣѣра.

Меркѣрие къ вастонѣл а атѣнсъ вѣзеле омѣлѣи кѣцетѣторѣ, — чѣне сѣнт ю? — стрѣгъ дндатъ омѣл, — чѣне ам фост? де знде сѣнт?

Аполло къ лѣра (алѣѣта) са дл дѣрѣи; мѣзеле сѣлтѣнд се адѣнарѣ дмпреѣѣрѣи; а атѣнсъ къ деѣтеле сале коарделе дпсѣфлатѣл омѣ; ши къ дѣлче армонѣе а кѣнтатпаѣѣреа са — о повесте фръмоасѣ.

Пѣши амѣ ши Amor дпайте. Мѣкѣл зеѣ ѣаѣ атѣнсъ пе дѣнѣи къ фѣклѣа са: ши дндатъ сѣмдѣрѣ о дналтъ фѣрѣчѣре а кѣратѣлѣи Amor.

Флора зѣмѣнд ши аѣ пѣртат окѣи дмпреѣѣр. Еѣ сѣнт фѣрѣчѣи — зисѣ — ши а дат сѣмѣ къ канѣл. Дндатъ къ мѣи де флорѣ с'а дмѣрѣкат фаѣа пѣмѣнтѣлѣи. Дѣсе тѣлпѣне де трандѣфѣри аѣ рѣсѣрѣт, ши ѣаѣ дмпреѣѣрат пе фѣрѣчѣиѣи ѣѣиторѣ, а скънзѣндѣи дѣла ведѣрѣл зеилор.

Черес днтрѣ вѣнекъѣмѣтаре а сѣменат сѣмѣнѣеле сале; ка знделе мѣрѣи се легѣна холделе дмпреѣѣрѣл тѣлпѣнелор де трандѣфѣри, — ши плекаѣи де поварѣ ра-

мѣри а арборілор кѣ фръмоасе фръпѣри
дѣвѣа не ом.

Вѣлкапѣ фокѣ 'ліаѣ дѣрѣит ші мѣ-
естріа са.

„Тѣ вѣацѣ ле дѣрѣши“ — зѣсе жѣпа
кѣтрѣ жое — „ю о воѣс дѣмѣлѣо“ —
ші де атѣпчѣ пѣмеск зей не дѣвѣа Лѣ-
чина.

Марс вѣрватѣлѣ арте ші дѣрезнѣ-
лѣ а дат.

Нѣчѣ знѣл дѣн зей а фост, каре, че дѣ-
сѣши а авѣт, съ нѣ фѣе дат отѣлѣи. — Про-
метеѣ фервѣнте мѣлѣтѣмитѣ 'ліаѣ зѣс; ші
ей се дѣлѣцарѣ ла Олімп, вомплѣкѣдѣ-
дѣши а лѣса не пѣтѣлѣт оаменѣ ферѣчѣдѣ —
зн ценѣ маѣ асемѣнеа лор.

О зѣпѣ нѣ а фост де фацѣ! ші дела
ачеа нѣчѣ зн дар нѣ авѣ дѣкѣ оаменѣ чѣѣ
ноѣ; дѣчѣ Прометеѣ — кѣпрѣнс де грѣжеа
дѣплѣнеѣ сѣвѣршѣрѣ а оаменѣлор сеѣ — дѣ
кодрѣл а тот повѣдѣвѣтоареѣ сордѣ с'а по-
горѣт ші с'а рѣгат де зѣпа домѣноаре
съ рѣвѣрсе ші еа дѣн дарѣрѣле сале
песте оаменѣ чѣѣ ноѣ пѣптрѣ а лор фѣрѣ-
чѣре. — А зѣмѣвѣт векеа ші страшнѣка зѣ-
пѣ — ші 'се фѣе' — зѣс кѣ серѣозѣтате, —
ю кѣ маѣ мѣлте ѣ воѣ дѣрѣѣ не еѣ, дѣкѣт
чѣѣлалѣдѣ зей; кѣ треѣ дарѣрѣ.

Прометеѣ мѣлѣтѣмѣ зѣпѣѣ дѣфрѣко-
шате фѣгѣдѣвѣнѣа. „Нѣ мѣлѣтѣмѣ — рѣспѣн-
сѣ еа — пѣпѣ нѣ веѣ кѣпоаѣце дарѣрѣле
мѣле; алѣфѣлѣѣ сѣлѣт ачестеа ші кѣ тотѣл
осѣвѣте де дарѣрѣле чѣлоралалѣдѣ зей. „Зей
нѣмѣк алѣа дѣрѣрѣ дѣкѣт пѣта вѣне“ — а
зѣс Прометеѣ —; „пѣтѣлѣдѣдѣ, пѣтернѣкѣ
зѣпѣ! ші тѣ а тале дарѣрѣ.“

Зей оаменѣлор тѣѣ вѣацѣ зейаскѣ 'ліаѣ
дѣрѣит; ші о вѣчнѣкѣ пѣтѣре трѣпѣлѣѣ ѣе
прав; ю ле даѣ лор сомѣ. О парте а зѣ-

лѣѣ се фѣе дѣрѣмѣнд пѣтереа лор; кѣ сѣмѣдѣ-
рѣле амордѣте съ закѣ, съ нѣ вадѣ разеле
соарелѣѣ; ка зн кѣп де лѣт съ закѣ фѣрѣ
мѣшкарѣ; вѣада атѣпчѣ пѣта дѣн нѣмѣтѣ съ
фѣе аскѣпѣсѣ.

„О дѣпрозѣтоаре! стрѣгѣ! Прометеѣ
дѣспѣдѣждѣвѣт — тѣ врѣѣ а стрѣка, че зей
аѣ дат? — О ласѣ зѣпѣ, — серѣгѣ Про-
метеѣ — съ трѣѣаскѣ отѣл, съ поатѣ
прѣвѣ ла соаре, се сѣмѣтѣ тотдѣаѣпа пѣтерѣ-
ле сале!“

А сѣврѣкс соартеа. „Ю ѣвѣсѣк не оа-
менѣ“ — грѣѣ кѣ влѣдѣнѣдѣцѣ — дѣпѣсѣ то-
тѣшѣ дѣла тѣне атѣрпѣ а прѣмѣ саѣ нѣ да-
рѣрѣле меле.“

„Ал доѣлѣ дар, зѣпѣ?“

Зей дѣрѣрѣ отѣлѣѣ скѣпѣтеа зейрѣѣ —
кѣцѣетареа — ю о парте а ачестеѣ пѣтерѣѣ
воѣс се о стрѣк, — ю дѣрѣвѣсѣк лор вѣтаре;
— каре кѣ зн сѣвѣдѣре ші вѣшор вѣл се
акопере чѣлѣ трѣкѣтѣ; пѣта авѣа, копѣѣсе
ка зѣвѣра съ лѣсе парѣ лор форма трѣкѣ-
тѣлѣѣ.

„О зѣпѣ! — аѣ нѣ токѣта тѣ аѣ зѣс,
кѣ ѣвѣщѣѣ не оаменѣ? — трѣмѣр де ал
трѣѣлеа дар!“

Зей дѣрѣрѣ отѣлѣѣ вѣацѣ. Фѣе, вѣ-
кѣресе де вѣацѣ, — дѣпѣсѣ пѣта пѣл ла зн
тѣмп, — апоѣ тоартеа ал трѣѣлеа дар съѣ
лѣпсаскѣ де вѣацѣ: трѣпѣл, каре 'лаѣ зѣ-
дѣт, сѣ-се дѣптоаркѣ ѣарѣ дѣн прав, съ трѣ-
акѣ помѣнѣреа отѣлѣѣ, ші дѣхѣл чересѣ,
каре 'ла дѣпсѣфлѣдѣт съ своаре дѣпапоѣ ла
Олімп.“

Прометеѣ а трѣтѣрѣат. — „Дѣла тѣ-
не атѣрпѣ — грѣѣ Зѣпа маѣ дѣпѣкѣо, а
нѣ прѣмѣ дарѣрѣле меле; вадѣ апоѣ отѣл,
кѣт ва пѣтѣ фѣѣ фѣрѣчѣт фѣрѣ ачѣстѣеа.
Дѣпсѣ де веѣ авѣ лѣпсѣ де еле. — роа-

гъте пѣта, соартеа дп тот тѣмъ е въ-
пъ, шѣ еа перъгатъ дппарте челеа маѣ
вѣне даръри.

Прометеѣ съпърат пъръси кодрѣл
зжпѣи шѣ не гжндъри се дптоарсе ла оа-
менѣ сеѣ.

Дпсе че прѣвелѣще се арътѣ околор
лѣи! сѣв о тѣлпѣтъ de trandafirѣ шедѣ
върватѣл, департе de джпсѣл мѣереа. —
Скѣдѣреа пѣтерѣи чеѣ дѣмнезеенѣи ера зѣ-
грвѣитѣ не остепѣта шѣ дѣрероаса лор
фацѣ; а скъзѣт пѣтереа трѣпѣлѣи de лѣт
сѣвт дѣхѣл вѣенѣи чеѣ дѣмнезеенѣи; се лѣ-
пта дпкъ кѣ рѣвдаре остепѣт зп трѣп кѣ
пърърѣ вѣгороаса пѣтере а дѣхѣлѣи череск.
Офътрѣи сѣзра дпн пѣкъжителе лор пепътрѣи,
— шѣ ащептжнд ащепта мѣвѣтѣл, дп ка-
ре чел слѣвѣт de остепеле трѣп повъ пѣ-
терѣи къпѣтжнд, кѣ сѣфлетѣл дптрѣи зпа сѣ
поатѣ фолосѣ десѣфътрѣиле вѣенѣи. — Дп-
фрѣкошатѣ оре. Ореле деснежѣвѣреѣ дп-
превпате кѣ фѣороаселе сѣмдѣрѣи а амордѣреѣ.

О дѣмнезеѣлор! — стрѣгъ кѣ сѣспѣн
de гроазѣ Прометеѣ — кѣ тжпѣле тѣнсе
кѣтрѣ кодрѣл Соартеѣ. — Јатѣ зп прѣпк
тжндрѣ ла фацѣ, дпкъзпнат кѣ так а сѣв-
рат прѣп сепѣлѣ етхер (вѣздѣх) дпкоаче,
о фѣклѣе стжпсѣ дп цѣос плекатѣ авжнд
а тжпѣ; — зп спѣтжнтѣторѣи дпапте-
сепѣ а нѣмѣчѣреѣ дп окѣи зеѣлор. Тот маѣ
апроаше сѣзра de оаменѣ дппрецѣзрѣл лор,
кѣ арѣпѣле сале челѣ de лѣлѣак, — не дп-
чет тот маѣ дпцѣос се плекъ кѣтрѣ пепт
капѣл омѣлѣи; пѣта декѣт ѣсе остепѣрѣ
дп прѣвѣре окѣи: шѣ фърѣ вестѣ с'аѣ дпкѣс.

Атжндѣи кѣзърѣ не пажѣще шѣ о лѣ-
пѣ одѣхпѣ а щерс de тот сеппеле вѣенѣи
депе образѣл лор, шѣ дпн слѣвѣтеле тѣ-
дѣлърѣи пѣта кѣт сѣфла. Еѣ дѣртѣл, —

амордеала чѣ греа а трекут, дппревпѣ
кѣ сѣмдѣреа чеа вѣе а вѣенѣи, — пѣтере
повъ се рѣвѣрсѣ пѣцѣт прѣп вѣне; деце-
птареа фѣ а репѣтелор пѣтерѣи дпвеселѣ-
тоаре; шѣ тѣлцѣтѣи омѣл дѣмнезеѣлор пѣ-
трѣ сѣмѣл чел дѣлче. —

Акѣт ера фѣрѣчѣт омѣл; тѣлѣтѣ вре-
ме а фост фѣрѣчѣт, — шѣ Прометеѣ пѣ
пофѣта челелалте даръри а зжпѣи. — Мѣ-
ѣереа пѣскѣ; вѣселѣи прѣпчѣи се жѣка пѣ-
тре флорѣ дппрецѣзрѣл лор, — шѣ дп-
тѣлцѣрѣ фѣрѣчѣреа лор. — Веселѣи се ашѣ-
за кѣте одатѣ сѣв лѣгошѣл de trandafirѣ,
ре'пѣнд цѣешѣи дп адѣчереа амѣнте кѣаре-
ле дптжпплърѣи а трекутѣлѣи, — дпдестѣ-
лѣдѣи трекунд дела ачелеа ла челеа de фа-
цѣ. Фрѣдѣзѣмеа нѣмѣи лор тот дптѣнс
крещѣеа, шѣ ачѣеа сѣ тѣлцѣ дпн дѣлчеа а-
дѣчере амѣнте а времѣлор трѣите дп десѣфъ-
тарѣ. — Чел дптжѣи пѣскѣт а маѣчеѣи се
фѣкѣ жѣне, — аморѣл дп враделе сорѣса
дп повѣзѣи, — шѣ Прометеѣ дпсѣшѣи вѣ-
зѣ ачѣ сеппеле зпѣи фѣрѣпѣте ѣвѣрѣи, карѣ
дп вѣоѣчѣзпѣе дпкѣпѣзѣа челе дпнтжѣи сѣм-
дѣрѣи фѣрѣчѣтоаре а оаменѣлор, — дпсе ѣв-
вѣре ка ачѣаста пѣ а маѣ вѣзѣт дп оаменѣ-
нѣи чеѣ дпн тжѣи. Фокѣл нѣмѣи лор с'а стжп-
пърат, — пѣтереа жѣпѣи с'а вѣещѣт,
— шѣ ѣвѣндѣсе а треѣа цѣенѣрацѣе, а пѣте-
рѣи фокѣлѣи тѣперѣделор шѣ а вѣоѣчѣзпѣи пѣ-
та помѣнѣреа о маѣ авѣа. —

Посоморѣдѣи шедѣа прѣтопърѣндѣи цѣ-
пѣлѣи омѣнѣск дѣмѣлте орѣ лжпгѣ омалѣт.
Кѣ пѣсѣвѣторѣи окѣи прѣвѣа ла тѣперѣи дѣдѣдѣи
спре веселѣи шѣ ла фете, че се десѣфѣта,
аша ерат шѣ поѣ одѣнѣоарѣ' — зѣсѣ тѣ-
ѣереа кѣтрѣ вѣрват —. ох кѣт аѣ трекут а-
челеа тѣмпѣрѣи! кѣт de рѣчѣ сѣлт акѣта
сѣмдѣрѣиле поастрѣ! — кѣт с'аѣ лжпцѣзѣт

(*)

тоате вѣтеле! — о трѣстѣ адъчере аминте!
— Ърѣчюсе с' тѣпѣрѣ жѣнѣеѣ поастре, ка-
ре аша не амѣрѣск! Лѣкрѣтѣнд шѣ
плекѣ тѣереа капѣл не пентѣл вѣрватѣ-
лѣѣ, — каре шѣ ел дѣсѣшѣ авае лѣпсѣ de
тѣнѣгѣѣре. —

О соарте! дреапѣтѣ ещѣ тѣ! стрѣгѣ
Прометеѣ. — Пентре тѣфеле de розѣ се
вѣзѣ грѣвѣнд кѣтрѣ оамени ѡн прѣнк не
арѣпѣле пентрѣѣ, кѣ ѡмѣра попѣѣ дѣкѣнѣ-
пат, — шѣ а свѣрат дѣмпреѣѣрѣле кѣ венѣ
тѣнѣте акѣт лѣчѣтоаре — пентрѣѣ, акѣт
сѣре дѣтѣнекоасе. — Сепѣнѣ фѣ дѣдатѣ
фаѣа оаменилор. Лѣмпезѣле кѣпѣрѣ а зѣле-
лор жѣнѣеѣ аѣ свѣрат. Нѣта дѣнѣ о кон-
фѣзѣ шѣ дѣтѣнекоасѣ депѣртѣѣѣме лѣ се
арѣта лор ачелеа, ка пѣще ѡмѣре. Десѣф-
тѣрѣле de акѣта кѣар аша плѣкѣте лѣ с'аѣ
пѣрѣт лор ка шѣ челѣ трекѣте, — дѣ окѣ
ѣарѣшѣ вѣоѣѣѣне авае, — пентрѣле лор
ѣарѣшѣ сѣфла ѡшор; нѣта а тѣмпѣлѣ de
фаѣѣ десѣфѣтѣрѣ ле кѣѣта, шѣ фѣрѣ грѣ-
ѣтате пѣрта ѡтеле пѣказѣрѣ але ачѣѣѣа
неасетѣнѣндѣле кѣ вѣкѣрѣле трекѣтелор
десѣфѣтѣрѣ. —

Третѣрѣнд аѣпента Прометеѣ венѣ-
реа тѣмпѣлѣ, кѣнд сѣ фѣе de лѣпсѣ шѣ ал
трѣлеа дар а сорѣѣ. Анаса ѣепераѣѣе
трѣѣа акѣт не пѣтѣнт. Тот маѣ таре се
вещежеа образѣле челор дѣнтѣѣѣ оамени;
шѣ пѣтереа прѣн пѣѣнѣтетата актѣвѣтате не
сѣне мѣстѣндѣсе дѣ о слѣвѣѣѣне моале а
трекѣтѣ. — Авѣа дѣшѣ пѣтеа акѣт сѣлѣ гѣ-
рѣле сѣ ворѣеасѣ, — шѣ еѣ дѣсѣшѣ рѣдѣ-
карѣ тѣнѣле кѣтрѣ дѣмпезѣѣ, ка сѣѣ сѣа-
не de несѣферѣта поварѣ а пентрѣреѣ. —
Прометеѣ дестѣл с'а невоѣт, ка de а трѣ-
лѣа дар а зѣнѣѣ се нѣ аѣвѣ лѣпсѣ, чѣ дѣзѣ-
дар, — акѣт ел а кѣемат моартеа. —

Ън тѣнер фѣрѣмос тѣлком шѣ вѣнд
ла фаѣѣ, кѣ арѣпѣ de флѣтѣрѣ, о фѣкѣле а-
прѣнсѣ авѣнд а тѣнѣ. Кѣ трѣстѣ кѣѣ-
тѣтѣрѣ стѣтѣ дѣнаѣнтеа пѣрѣндѣлор. Пе-
дѣнѣет а дѣторс фѣкѣлѣа кѣтрѣ пѣтѣнт,
шѣ о дѣлѣче — вѣндѣ зѣмѣре а дѣвѣѣт
дѣкѣ одатѣ фаѣа оаменилор. Кѣ лѣнѣѣ-
дѣ слѣвѣѣѣне дѣтѣнсѣ тѣереа тѣнѣа кѣ-
трѣ вѣрватѣл тѣрѣнд, — кѣт de вѣне тѣѣ
сѣнт! — зѣсе — „дар дѣкѣ ю“ — грѣѣ
вѣрватѣл, — шѣ маѣ прѣвѣ одатѣ дѣкѣ кѣ
адорѣндѣ амор кѣтрѣ ѣѣвѣта са чеа de о-
датѣ кѣ сѣне.

Атѣнѣ с'а стѣнс фѣкѣлѣа тѣнѣрѣлѣѣ, —
о мѣтѣ офѣлѣре се лѣѣѣ не фаѣа морѣлор,
— с'аѣ дѣкѣс окѣлор, — аморѣѣѣоаре рѣ-
чеалѣ а кѣпрѣнс тоате тѣѣѣлѣрѣле трѣпѣрѣ-
лор, — мѣнѣкареа а дѣнѣтетат, — рѣсѣфла-
реа а стат дѣмпрезѣнѣ шѣ ѣнѣма de а маѣ
вѣте. — Прометеѣ акѣта о гроапѣ а
сѣпат пентрѣ дѣнѣшѣѣ: шѣ а дѣмпрезѣнат
ѣѣрѣлѣ кѣ ѣѣрѣлѣ. Дѣтрѣстат дѣшѣ лѣѣ зѣ-
оа вѣнѣ дела пѣтѣнт, шѣ с'а погорѣт ла
дѣтѣперекѣл лѣнѣѣ dedесѣѣт, de дѣтрѣстат
нѣ пѣтеа сѣферѣ лѣмѣна соарелѣѣ. —

Одатѣ доѣѣ ѡмѣре се ѣвѣрѣ аколо дѣ-
наѣнтеа лѣѣ, потрѣвѣте ла фортѣ кѣ оамѣ-
нѣѣ лѣѣ, каре кѣтрѣ рѣзрѣле лѣмѣѣ dedесѣѣт
се грѣѣеа. — С'а азѣт гласѣл Фортѣнѣѣ:
лѣтеа ѡмѣрелор се фѣе локѣл de пентрече-
ре а оаменилор, дѣпѣт моарте, пѣпѣ че кѣ-
рѣѣндѣсе de дешертѣѣѣнѣле пѣтѣнтѣѣѣ ла
лѣмѣнатѣл лѣкѣнѣ а дѣмпезѣлор се вор
дѣѣлѣѣ! —

De тѣнѣл терѣеа дѣтр'аколо ѡмѣреле
челор дѣнтѣѣѣ морѣѣ, — а азѣт гласѣл шѣ
о сѣѣнтѣ лѣнѣѣѣ ѣаѣ кѣпрѣнс. —

Прометеѣ с'а дѣторс пре пѣтѣнт
дѣпаоѣ проповедѣндѣ а сорѣѣѣ хотѣрѣре

пентрѣ еї. — Ши аша тоартеа се фѣкѣ дорїт сѣлршїт а вїедїї шї пѣдежда вїр-тѣдїї. — Тїпѣрѣлѣї стѣлпгѣторїѣ де фѣ-клїе дн тоате пѣрцїле їаѣ рѣдїкат оаменїї вїсерїчїї. Дн Елєвзїс а фост чеа дїптѣї. Дн сѣїпте таїнїче обїчеїврї пѣрѣлѣїа оа-менїї сѣрѣвтоарєа вїедїї дѣмпезєєцїї, карє дн пачнїкѣл сѣлп а пѣтмѣпгѣлѣї, ка а Зѣ-пелї Черєс сєтѣлпцѣ, днмѣгѣрєцѣ, — шї дн лѣкашѣрїле черєцїї адѣче роадѣ. —

(din nemțene)

de **Josif Mány.**

Professor дн Блаж.

РЕЛАЦІЕ

Де старєа днвѣцѣтѣрїлор пѣвлїче
дн Молдова

Не ацѣл схолар ^{1839/1840}.

О поѣ періодѣ сколарѣ сѣѣ адѣоцїт кѣтрѣ ачєлє карє пѣтѣрѣт де ла статор-пїчїрєа днвѣцѣтѣрїлор пѣвлїче дн лїмба нацїоналѣ. Ачєст ан єстє ал ХІІ-лє, пѣ-тѣр пѣдїп днсѣтмѣтор дн алѣтѣрарєа сарчїнєї марї карє сѣѣ пѣс асѣпра ачєстѣї рат врїт шї органїзат де поѣ.

Дн мїжлокѣл вѣпор асємєнє днпре-цѣрѣрї, старєа днвѣцѣтѣрїлор пѣвлїче дн Молдова трєвѣє сѣ фїє деосѣвїтѣ де ачє а скоалєлор дїп цєрїлє стрєїнє карє сѣлпт де вєкѣрї днфїїндатє, де шї черїрїлє шї невоїлє чєлє адєвѣратє а пѣвлїкѣлѣї аѣ фост аїчє маї марї декѣт аїрєѣ; пєнтрѣ кѣ кѣ тоатѣ лїпса ацїѣторѣрїлор, кѣ карє сє днлєснєск ачєлє Ашѣлѣтїнїтє, трєвѣє шї аїчє днтрѣвї тїмп хотѣрѣт а дѣчє пє тїпєрїтє тот ла ачєлє рєзѣтат.

Алтє Інстїтѣтѣрї де днвѣцѣтѣрѣ, ка-рє сє вѣкѣрѣ асѣлѣї де о рєпѣтациє класїкѣ, шї сѣлпт спрє лавда гѣвєрѣрїлор шї фолосѣл попоарѣлор, аѣ ацїѣнс днтрѣ а-чєаста кѣ днпрезѣлѣлѣрарєа вѣлї пѣтѣр-таре де вѣрѣвацїї днвѣцацїї.

днтємєєрєа вѣлї скоалє поѣ дн цѣ-рїлє чївїлїзатє пѣ днфѣцїошазѣ врє о тарє грєвтатє, авѣнд днѣтмѣпгѣрїлє черѣтє, кѣнд о колєцїє Молдо-Ромѣлѣ, єстє дн-кѣ лїпсїтѣ де асємїнє днлєснїрїї. Кѣ де шї арє днпайнтєа са моделѣрї класїчє алє алтор статѣрї, кѣ тоате ачєлє єстє невої-тѣ алє рєформа дѣпѣ а са трєвѣїндѣ, а сє лѣпта нєднчєтат кѣ днпїєдєкѣрїї, прє-цїѣдєцє днвєкїтє, карє фїрєцє чєаркѣ тоа-тє днтрєпїндєрїлє поѣ. Днпсѣ тѣлпѣра поастѣрѣ Акадємїє пѣ сѣѣ сѣїт де грєвѣ-цїлє чє аѣ днтїмпїнат дн карїєра єї, шї тѣлѣлѣтѣ фїє протєкцїєї Прєѣ Днѣл-днатѣлѣї Doin, стрѣлѣчїтѣлѣї фѣнда-тор ал ачєстѣї Інстїтѣт, кѣ днцѣлєпчїзнєа, шї днгрїжїрєа Чїнст. Епїтронїї шї ста-торпїчїа D. D. Профєсорїї, пої ам ацїѣнс ла чєл днтѣїѣ рєзѣтат днсѣтмѣтор карє єстє: пѣвлїкарєа кѣрцїлор єлємєнтарє дн лїмба нацїоналѣ шї днфортарєа профєсо-рїлор шї а рєпєтїторїлор днтрє єлєвїї а-чєстѣї ашѣлѣтѣлпт, шї карїї кѣпїнд асѣлѣї маї тоатє катєдрїлє скоалєлор днчєпѣтоа-рє шї ачєлє а днвѣцѣтѣрїлор маї днпал-тє де ла Акадємїє.

Прїп днтродѣчєрєа мєтодєї чєї вѣшоа-рє шї лѣтѣрїтє ам ацїѣнс а фачє пє пѣ-рїпцїї сѣ днцѣлєагѣ фолосѣл чєл тарє де а днчєпє днвѣцѣтѣрѣ фїлор, дѣпрє пїлє-лє цѣрїлор стрєїнє, дн лїмба маїчєї, спрє а фї єа де тїпєрїтє днѣвѣрѣдошатѣ, ка вѣна чє єстє маї днлєснїтоарє пєнтрѣ кѣлѣїга-

К Р Е Т А.

(Kandia kretin).

Къ инсѣла Крета се днече исторія Е-
лінілор; еа къ веакъри тѣлт днпайнте де Хс
аѣ жѣкат роле днсемвате, іар' дела Романі
днкоаче аѣ трекут прин скитѣври фоарте
вѣтриерѣтоаре. Сѣит Араві дела А. 825 дн-
коаче Крета се пѣреа къ се ридикъ іарѣш,
— пе атѣчї пѣтѣра еа пе 197 милѣри пѣтр:
апроапе ла 600,000 сѣфлете. Мохамеданї
тракта тїрѣнеце пе крецині; еї днсъ дшї
лварѣ респлата сѣит Нікіфор Фокас, дн
Апѣл 961, пе кѣнд ажвгѣнд инсѣла іарѣш
сѣит domnia днпѣратѣлї греко-roman дн
Константинопол, дѣпѣ дрептѣл пѣтпѣлї
дн ачеле времї, Мохамеданї дн Крета фѣ-
серѣ сіліці къ фок шї къ савіе, а прїїтї
крединѣа крецинеаскъ де рїтѣл греческ. Маї
тѣрзїѣ еа ажѣпсе сѣит domnia репѣлїчеї ве-
нециане, внде днкъ нѣ леаѣ фост моале. Ла
1669 дѣпѣ о лѣптѣ греа шї лѣпгѣ инсѣла
ачеаста къзѣ дн тѣнїле Остапїлор. дн
анї рескѣлѣрїї гречїлор Крета днкъ аѣ дн-
черкат а се траце де сѣит стѣпѣнїреа тѣр-
чеаскъ; днсъ Тѣрчїї днгрїжїрѣ а кѣлді
тѣрпѣрї дн капетеле гречїлор шї еї нѣ ісѣв-
тїрѣ. дн зімеле поастре Крета венї сѣит
окѣртѣїреа лї Мехемед Алї. днтр'ачеа
Мѣстафа Паша гѣвернерѣл Егїптеанѣлї дн
Крета, днтрепрїнсе планѣл, де а кѣшїга
Крета пентрѣ сіне, спре каре скоп ел дн-
делегѣндѣсе къ дїванѣл дн Константинопол,
дѣпѣ че маї днтѣїѣ пе гречїї Крїтенїї па-
тропїндѣї, іар фї трас дн партеа са, маї
пе зртѣ ле дѣдѣ шї арте дн тѣлѣ. А-
стѣлї скїтѣлїндѣсе днпрецїзѣрїлє, Мѣста-
фа Паша се vede дншелат шї гречїї, де
шї рекѣпоск дрептатеа шї влѣндеѣа аче-

стѣї вѣрват, тотѣш кѣцѣтѣнд маї департе,
фак пазѣрї тѣлте, днкѣт се паре къ кїар
шї дн прївїнда Кретеї пѣтерїле Европене
вор фї сілїте а пѣшї ла тїжлок къ deosi-
вїтѣ вѣгаре де сеамѣ. Мехемед Алї вреа
одатѣ а днкрединѣа пе D. Бѣрїнг енглезѣл,
кѣткъ ел дн Крета п'аре маї тѣлт де кѣт
400,000 пїастрїї (леї) спанїолєцї венїт кѣ-
рат пе ап, дн каре Мѣстафа Паша траце
а патра парте ка леаѣ а са. днпайнтеа
револѣцїеї Крета ера днпѣрѣдїтѣ дн доа-
спрезече дїедезѣрї (епїскопєцї), фїеѣкѣ-
ре къ кѣте вн епїскоп. Маї тѣрзїѣ с'аѣ
афлат къ ачеастѣ хїерархїе вїсерїчеаскъ
преа есте скѣтпѣ, дечї епїскопїле се дн-
пѣдїнарѣ ла онт днпрезпѣ къ мїтрополи-
тѣл, кареле дшї аре сказпѣл дн Kandia.
Патрїархѣл (дн Константинопол) траце шї
пѣпѣ азтѣлї 250,000 леї тѣрчєцїї пе ап.
Песте ачеаста се афлѣ аїчї треїзєчї де тѣ-
пѣстїрї днсъ лѣкѣїте де кѣлѣгѣрї пѣдїнї,
а ле кѣрор мошїї сѣит фоарте днпїнсе.
Афарѣ де ачестеа патриотїче, маї аѣ шї
тѣнїстїрї стрєїне дн Тѣрчїа шї дн Гречїа
шї анѣмїт чеа дн мѣнтеле Сїнаї мошїї марї
дн ачеастѣ инсѣлѣ. Попїмеа дн Крета аѣ
ажѣпсе а кѣдеа днтрѣ о пєдїїндѣ маї пекре-
зѣтѣ. Іппайнте къ кѣдїва анї с'аѣ пофїт де-
ла мїтрополїтѣл, ка сѣ деа порѣнкѣ спре а
скрїе тавелеле пѣскѣдїлор, тордїлор шї а
кѣпѣпацїлор. Ел днсъ респѣпсе: Ачеаста
есте къ пепѣтїндѣ, пентрѣкѣ фоарте пѣдїнї
попї шїї скрїе. Тотѣш дн доаѣ дїстрїктѣрї
се афлѣ доаѣ школї, днтре каре дн впа
днвадѣ а четї шї а крїе, іар дн чеаалатѣ
елїпїка, — дн чеа дн тѣїе вор фї ка ла 150
дн а доа 40 школарї- Кѣтѣрѣ капетѣл авѣ-
лї 1837 се афла аїчї вн мїсіонар дн Аме-
рїка, каре дескїсе о школѣл прїмарѣ, че де
шї нѣ ера къ окї пре вѣнї вѣзѣтѣ де вїде
країл, тотѣш фѣ кѣятатѣ де тѣлцї шї а-
стѣлї пѣтѣрѣ ла 100 вїеїдї шї 80 фетїе.